



Strategiczna Mapa Regionu

Scenariusz rozwoju do roku 2020 Miasto Pabianice



KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI



Łódzkie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY



Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego



Wykonawca:

PAG Uniconsult
ul. Migdałowa 4 lok. 71
02-796 Warszawa
tel. (22) 256 39 00
fax (22) 256 39 10
e-mail: biuro@pag-uniconsult.pl

Zlecniodawca:

Departament Polityki Regionalnej
Urząd Marszałkowski w Łodzi

Łódź, maj 2010 r.

Badanie współfinansowane ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego



KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI



Łódzkie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY



Wstęp

Niniejsze opracowanie jest jednym z rezultatów projektu systemowego o nazwie: „STRATEGICZNA MAPA REGIONU – badania regionu łódzkiego z opracowaniem scenariuszy rozwojowych” realizowanego przez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Przygotowanie scenariuszy rozwojowych Departament Polityki Regionalnej zlecił firmie PAG Uniconsult. Scenariusze rozwojowe zostały opracowane dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego na terenie województwa łódzkiego. Proces tworzenia scenariuszy miał charakter partycypacyjny, brali w nim udział lokalni liderzy i eksperci.

Scenariusze rozwoju są stosowanym w planowaniu strategicznym sposobem prezentacji możliwej przyszłości służącej wyborowi wariantu polityki rozwojowej – jej celów i priorytetów. Przygotowane w ramach projektu scenariusze uwzględniają optymistyczne, neutralne oraz pesymistyczne wersje zdarzeń wraz z ich konsekwencjami dla przewidywanych wyników. Istotą scenariuszy rozwojowych jest pokazanie, na podstawie analizy trendów i ustalenia pozycji rozwojowej, jaki może być obraz gminy/powiatu/miasta w perspektywie do roku 2020. **Scenariusze rozwojowe mogą stanowić dla jednostek samorządu terytorialnego użyteczny materiał do tworzenia szczegółowych strategii i planów rozwoju gmin/powiatów/miast lub do weryfikacji już posiadanych.**

Dysponowanie scenariuszami (wariantowymi opisami możliwej przyszłej sytuacji gminy/powiatu/miasta) ułatwi gminom, powiatom i miastom planowanie potrzebnych działań i projektów, a równocześnie **dostarczy argumentów za wyborem określonych projektów**, co ma bezpośrednie znaczenie przy ubieganiu się o ich dofinansowanie z funduszy unijnych. Przygotowanie scenariuszy rozwojowych ma więc zarówno wymiar strategiczny – dotyczący określania celów i kierunków rozwoju, jak i wymiar pragmatyczny – dotyczący zarządzania i finansowania rozwoju gminy/powiatu/miasta.

Spis treści

Wstęp.....	3
1. Metodologia badania.....	5
2. Ogólna charakterystyka miasta.....	6
3. Obserwowane trendy.....	10
4. Pozycjonowanie miasta w oparciu o analizę SWOT.....	13
.....	15
5. Scenariusze rozwojowe do 2020 roku.....	16
5.1. Zjawiska demograficzne.....	16
5.2. Zjawiska gospodarcze.....	19
5.3. Budżet i gospodarka komunalna.....	20
6. Podsumowanie.....	24

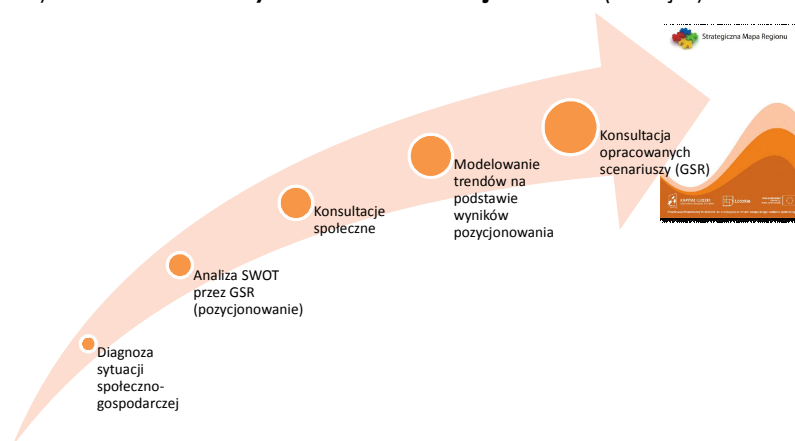
1. Metodologia badania

Metodologia opracowywania scenariuszy rozwojowych oparta została na założeniu, że prognozowana przyszłość to nie tylko ekstrapolacja trendów historycznych. Aby prognozowana przyszłość stała się faktem, w proces tworzenia wizji przyszłości musi być zaangażowane szerokie grono osób – lokalnych liderów, mieszkańców, przedsiębiorców, przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz świata nauki.

Proces opracowywania scenariusza zbudowany został z myślą, aby na każdym z jego etapów włączać w proces tworzenia scenariuszy rozwojowych możliwie szerokie grono osób, których prognozowana przyszłość dotyczy – mieszkańców i lokalnych ekspertów.

Proces **partycypacyjnego tworzenia scenariusza rozwojowego miasta** podzielony został na następujące etapy:

- Etap I** Analiza kluczowych wskaźników charakteryzujących sytuację społeczno-gospodarczą miasta na podstawie dostępnych danych statystycznych GUS (wskaźniki demograficzne, budżetowe, gospodarcze, infrastrukturalne) oraz prognozy trendów do roku 2020. Pracę tę wykonał zespół ekspertów PAG Uniconsult.
- Etap II** Warsztat strategiczny, którego celem było przeprowadzenie **analizy SWOT miasta**. W mieście powołana została Grupa ds. Scenariuszy Rozwojowych (GSR), czyli niesformalizowana grupa robocza składająca się z przedstawicieli władz miasta oraz reprezentantów biznesu, mediów, organizacji pozarządowych. Głównym zadaniem było przeprowadzenie analizy SWOT dotyczącej czynników rozwojowych miasta, w toku warsztatu strategicznego z udziałem eksperta PAG Uniconsult – facylitatora. W efekcie powstała analiza SWOT pozwalająca na dokonanie **pozycjonowania miasta**.
- Etap III** Wyniki analizy mocnych i słabych stron miasta przeprowadzonej przez lokalnych liderów przedstawione zostały mieszkańcom województwa łódzkiego do **konsultacji społecznych**. Mieszkańcy za pośrednictwem ankiet papierowych dystrybuowanych w urzędach miasta oraz za pośrednictwem strony internetowej projektu www.strategicznamaparegionu.pl mieli możliwość wypowiedzenia się na temat przeprowadzonej analizy SWOT.
- Etap IV** Na podstawie analizy trendów oraz ustalenia pozycji rozwojowej miasta dokonano **modelowania trendów** oraz opracowano projekt scenariusza rozwojowego miasta do roku 2020.
- Etap V** Projekt scenariusza rozwojowego miasta został następnie przedstawiony i **poddany konsultacji** na spotkaniu podsumowującym prace Grupy ds. Scenariuszy Rozwojowych (GSR).
- Etap VI** Po przeprowadzonych konsultacjach z przedstawicielami lokalnych środowisk opracowany został **ostateczny scenariusz rozwoju miasta** (niniejszy dokument).



2. Ogólna charakterystyka miasta¹

Pabianice to gmina miejska w województwie łódzkim, w powiecie pabianickim, zamieszкана przez około 69,5 tys. osób (dane GUS na 31.12.2008r.). Obszar miasta wynosi 32,9 km².

Miasto Pabianice jest gminą miejską położoną w środkowej części województwa łódzkiego, w bezpośredniej bliskości stolicy województwa – Łodzi, na Wysoczyźnie Łaskiej nad rzekami Dobrzyńką i Pabianką. Jest równocześnie największym miastem powiatu, w którego skład wchodzi miasta: Pabianice i Konstantynów Łódzki oraz gminy: Dłutów, Dobroń, Ksawerów, Lutomiersk, Pabianice. Pabianice rozciągają się na równinie. Najniższy punkt miasta jest położony nad rzeką Dobrzyńką, przy północnej granicy Pabianic i wynosi 174 m n.p.m. Najwyższy punkt jest zlokalizowany na południe od lasu miejskiego i wynosi 203 m n.p.m. Patronem miasta jest św. Maksymilian Maria Kolbe. Na terenie Pabianic i okolic występują gleby bielcowe (klasa V i VI) oraz gleby aluwialne i mułowo-bagienne klasy IV. W granicach miasta i gminy jest kilka żwirowisk oraz odkrywek gliny żwałowej. Pabianice są położone w kredowej niecce łódzkiej, wypełnionej osadami lodowcowymi i aluwialnymi.

Pabianice są bardzo korzystnie ułożone pod względem komunikacyjnym: przez miasto przebiega droga krajowa łącząca Łódź z Wrocławiem, Warszawą i Gdańskiem. W odległości 10 km od centrum przebiega trasa szybkiego ruchu łącząca Łódź z Katowicami oraz z Bielsko-Białą, tj.:

- droga krajowa nr 71 relacji Stryków – Zgierz – Pabianice – Rzgów
- droga krajowa nr 14 relacji (Wrocław) – Walichnowy – Żłoczew/(Wieluń) – Sieradz – Pabianice – Łódź – Łowicz
- droga wojewódzka nr 485 relacji Bełchatów – Wadlew – Pabianice

Według rządowych planów ogłoszonych 5 lutego 2008 Pabianice znajdują się na trasie planowanej drogi szybkiego ruchu S8. Natomiast planowana obwodnica Pabianic od strony północnej będzie nosić symbol S14.

Pabianice położone są również przy jednym z głównych szlaków komunikacji kolejowej: linia kolejowa przebiegająca przez miasto wraz z licznymi bocznkami do rozładunku towarów daje możliwość dotarcia do Poznania, Gdyni i wielu innych miast w Polsce. Na obrzeżach Łodzi, w odległości niespełna 10 km od Pabianic funkcjonuje Port Lotniczy Łódź im. Władysława Reymonta.

Gospodarka

Pabianice wraz z Łodzią wyrosły z tego samego mitu "Ziemi Obiecanej", którego składnikami były otwartość na nowe rozwiązania techniczne, finansowe, społeczne, wielokulturowość, dynamizm zmian, pracowitość, przedsiębiorczość, chęć do ponoszenia ryzyka. W sposób szczególny swoją obecność zaznaczył przemysł włókienniczy - fabryki Kindlera i Krusche-Endera należały do największych firm w łódzkim okręgu przemysłowym i Królestwie Polskim. Tradycja włókiennicza została przerwana w latach 90. ubiegłego wieku. Przemysł elektryczny - lata 20. XX wieku Firma OSRAM, później Polam i obecnie Philips Lighting Polska. Przemysł farmaceutyczny - koniec XIX wieku (1889) pierwsza fabryka zajmująca się produkcją chemiczną przekształcona w spółkę akcyjną Gesellschaft für Chemische Industrie (CIBA), następnie Polfa Pabianice i obecnie Adamed. Na rynku krajowym i zagranicznym funkcjonowało wiele specyfików z przedrostkiem "pab" od trzech pierwszych liter nazwy miasta, np. pabiamid, pabialgina. Godna podkreślenia jest dość długa obecność w Pabianicach renomowanych marek -Osram -Philips.

Kultura

Działalność muzyczna - ruch śpiewaczy XIX i XX wiek (fenomen towarzystw śpiewaczych), rozkwit sceny rockowej w latach 80. XX w., np. Proletariat, popularyzacja muzyki klasycznej i edukacja XX i XXI w. - Państwowa Szkoła Muzyczna I i II st., międzynarodowe konkursy puzonistów i trębaczy (lata 60. i 70.), Towarzystwo Muzyczne im. K. Nicze, Ogólnopolskie Festiwale Pieśni Oręża Polskiego (lata 90. XX w.), Ogólnopolskie Festiwale Pieśni Chóralnej im. K. Prosnaka (lata 80 i 90. XX w.), Festiwale Muzyki Świata (początek XXI w.) - kościół ewangelicko-augsburski św. Piotra i Pawła. Wysoka kultura muzyczna w mieście przyczyniła się do karier artystycznych takich osób jak: Karol

¹ Źródło: www.wikipedia.org oraz informacje przesłane przez miasto.

Nicze (laureat Międzynarodowego Konkursu Chopinowskiego w Warszawie ,1970), Henryk Debich, Karol Prosnak, Olga Hans.

W obszarze szeroko pojętej kultury istotne znaczenie dla kształtowania wizerunku miasta zawsze miał sport : PTC - jedno z najstarszych w kraju polskich towarzystw sportowych. Ważne dyscypliny to: koszykówka kobiet (Włóknierz i obecnie MTK Pa Co Bank) oraz piłka ręczna (PABIKS) i tenis (PKT), także do niedawna sukcesy florecistów, zapasników etc.

Tradycja krakowska („Pabianice - mały Kraków”)

Mit „ziemi obiecanej” zdominował mit „krakowski”, ale ten ostatni jest niemniej ważny dla tożsamości Miasta. Pabianice przez kilkaset lat były własnością Kapituły Krakowskiej, czyli zespołu , jakbyśmy dzisiaj powiedzieli, doradczego biskupów krakowskich i dworu królewskiego. Sześciu kanoników administrujących dobrami pabianickimi zostało biskupami, w tym Jakub Sieneński (w Pabianicach od 1455 do 1460) oraz Jan Łatański (w Pabianicach 1510-1526) prymasami Polski. Kanonik Samuel Maciejowski (w Pabianicach od 1533 do 1540) po wyborze na biskupa krakowskiego zastąpił z patronatu jakim objął kręgi artystyczne i naukowe. Bliskie relacje Pabianic z Krakowem dokumentują wizyty królewskie - Władysław Jagiełło, Kazimierz Jagiellończyk. Za sprawą Jagiełły Pabianice weszły do annałów historii politycznej ówczesnej Europy. Otóż w 1432 w Pabianicach zawarto porozumienie polsko-czeskie przeciwko Krzyżakom. Istniejący w Pabianicach dwór obronny, perła polskiego renesansu powstał w latach 1565-1571. Są to czasy złotego wieku kultury polskiej, okres zygmunto夫斯基, apogeum rozwoju gospodarczego, wyjątkowej pozycji politycznej monarchii Jagiellonów (Polska od morza do morza). W tym samym czasie, w którym powstawał dwór, tworzyli ojcowie polskiej literatury Mikołaj Rej (1505-1569) i Jan Kochanowski (1530-1584).

Najważniejsze Zabytki Pabianic

- Dwór Kapituły Krakowskiej (ul. Stary Rynek 1) – Dwór zbudowany został w latach 1566-1571 z przeznaczeniem na mieszkanie oraz urząd zarządców lustrujących należące do Kapituły Krakowskiej latyfundia. Jego budowę kierował Wawrzyniec Lorek, przy wykańczaniu wewnątrz pomagali mu miejscowi rzemieślnicy. Swą formą dwór nawiązywał do krakowskich Sukiennic oraz ratusza w Sandomierzu. Przez pewien czas dwór pełnił rolę ratusza, później ulokowano w nim Muzeum Miasta Pabianic. Trzykondygnacyjny budynek został zbudowany w stylu renesansowym. Wprawia w zachwyt starannością wykonania i elegancką formą. Pabianicki dwór jest najdalej wysuniętym na północ przykładem obiektu obronnego typu kasztel. Do najciekawszych eksponatów Muzeum Miasta Pabianic należy wykopany w niedalekim Sieciechowie i pochodzący z grobu wojownika hełm rzymskiego legionisty (jeden taki egzemplarz znaleziony na terenie Polski)
- Kościół p/w św. Mateusza i św. Wawrzyńca (ul. Stary Rynek) – obecny kościół został zbudowany w latach 1583 – 1588 kosztem Kapituły Krakowskiej według projektu Ambrożego Włocha z Płocka, poprzedni spłonął w 1532 roku. Murowany, trójnawowy, bazylikowy z transeptem, prezbiterium prostokątnym zakończonym półkolistą apsydą. Późnorenesansowy. Obecnie najbardziej gotyckim akcentem zewnętrznym budowli jest jego wieża oraz przypory. Graniastopowy wysmukły trzon wieży nakryty jest spiczastym hełmem. Wystrój wnętrza barokowy z XVII – XVIII wieku. Przed ołtarzem Matki Bożej św. Maksymilian przeżył wizję dwóch koron. Na pamiątkę tego jako antepedium ołtarzowe został użyty gobelin przedstawiający Ojca Maksymiliana w trzech okresach życia: chłopięcym, zakonnym w Niepokalanowie i obozowym - w Oświęcimiu.
- Dom tkacza wzniesiony w I połowie XIX wieku. Piętrowy, drewniany budynek o konstrukcji przystupowej, prezentuje styl spotykany w niemieckiej Saksonii. W 1973 r. budowlę zniszczył pożar. Odnowiony został w roku 1974 i przekazany na potrzeby Towarzystwa Przyjaciół Pabianic.
- Kompleks mieszkalno – fabryczny pabianickich przemysłowców – składają się na niego zabytkowe budowle fabryk, biur i domów mieszkalnych rodzin Krusche, Ender i Kindler. Budynki przemysłowe utrzymane są w stylu neogotyckim. Monumentalne zabudowania fabryczne zostały wykorzystane w filmie „Ziemia Obiecana” Andrzeja Wajdy. Najlepiej zachowany jest budynek biurowy zakładów Krusche i Ender (ul. Zamkowa 3) wzniesiony w 1865 r. przez rodzinę Krusche jako dom mieszkalny i kantor główny. U szczytu gmachu

znajduje się tympanon, który przedstawia trzy prządków. Rzeźba ta jest symbolem przemysłowych Pabianic.

Pomniki przyrody

- na terenie parku Słowackiego - 2 jesiony wyniosłe (480 i 320 cm), klon srebrzysty (335 cm), kasztanowiec zwyczajny (335 cm) oraz platan (240 cm);
- na terenie parafii rzymskokatolickiej św. Floriana - 2 lipy drobnolistne (250 i 280 cm) oraz modrzew europejski (230 cm);
- na bulwarach nad rzeką Dobrzyńką - 5 wierzb białych o obwodach od 320 cm do 445 cm;
- na terenie cmentarza ewangelicko - augsburskiego - klon zwyczajny (258 cm), dąb szypułkowy (280 cm), lipa drobnolistna (354 cm) i modrzew europejski (228 cm);
- ul. Zagajnikowa – Aleja Dębowa - (66 dębów szypułkowych);
- teren Pabianickiego Centrum Medycznego – Aleja Dębowa - (ok. 120 dębów błotnych)

Organizacje społeczne i organizacje biznesu

W Pabianicach aktywnie działają stowarzyszenia i organizacje społeczne, których celem jest wspieranie rozwoju miasta i kreowanie jego pozytywnego wizerunku na arenie ogólnopolskiej. Oto najważniejsze z nich:

- Związek Harcerstwa Polskiego, od 100 lat działający na rzecz wychowania, edukacji, kultury i sportu, zrzeszający zarówno dzieci, jak i młodzież.
- Uniwersytet III wieku – działający od kilku lat i skupiający kilkuset ludzi aktywnie włączających się w życie Miasta.
- Towarzystwo Przyjaciół Pabianic- stowarzyszenie z kilkudziesięcioletnią tradycją, inicjator Dni Miasta, wielokrotny wnioskodawca kandydatów do tytułu „Honorowy Obywatel miasta Pabianice”, inicjator wielu wydarzeń społecznych i kulturalnych.
- Polskie Towarzystwo Turystyczno – Krajoznawcze- oddział Pabianice im. Kazimierza Staszewskiego,
- Towarzystwo Muzyczne im. K. Nicze, liczne środowisko kombatanckie biorące czynny udział w kultywowaniu tradycji narodowych.

W Pabianicach ważną rolę odgrywają kluby sportowe. Liczne sukcesy, które odnoszą sportowcy zrzeszeni w poszczególnych klubach przyczyniają się w znacznym stopniu do promocji miasta na arenie ogólnopolskiej. Najważniejsze z nich to:

- Pabianickie Towarzystwo Koszykówki, UKS „Włókniarz” Pabianice, Pabianickie Towarzystwo Cyklistów, Stowarzyszenie Piłki Ręcznej „Pabiks”, Uczniowski Klub Sportowy „Azymut” ,Klub Sportowy „Zjednoczeni”.

Organizacją biznesu, aktywnie działającą na rzecz rozwoju lokalnego jest Cech Rzemiosł Różnych mieszczący się przy ul. Stary Rynek 4. W skład Cechu wchodzi firmy rzemieślnicze oraz firmy reprezentujące bogate branże (fryzjerstwo, tapicerstwo, kamieniarstwo). Organizacja posiada 3 sekcje: motoryzacyjną, budowlaną i rzemiosł różnych. Instytucja prowadzi szeroki zakres działań na rzecz rzemieślników np. doradztwo prawne, nadzór nad szkoleniami, prowadzenie rozliczeń ZUS i spraw kadrowo – płacowych.

Miasto Pabianice planuje do realizacji w ciągu najbliższych 5 lat następujące, kluczowe dla rozwoju lokalnego i życia mieszkańców, inwestycje:

- Budowa obwodnicy miasta Pabianic,
- Budowa wielofunkcyjnej hali sportowej,
- Rekultywacja składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne zlokalizowanego w Łodzi przy ul. Łaskowice oraz racjonalizacja gospodarki odpadami na terenie gminy Miejskiej Pabianice.

Główne problemy rozwoju miasta

- Nie uregulowana sytuacja finansowa związana z zadłużeniem Szpitala Miejskiego w likwidacji, która drastycznie może wpłynąć na sytuację miasta,
- Niski dochód budżetu liczony w przeliczeniu na mieszkańca,
- Ujemny przyrost naturalny i stały spadek liczby ludności,
- Pabianice korzystają z Grupowej Oczyszczalni Ścieków w Łodzi, co powoduje zwiększenie kosztów ścieków,
- Mała liczba strategicznych, dużych inwestorów o dużym potencjale rozwoju tworzących wiele miejsc pracy,
- Spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym,
- Brak spójnej i konsekwentnej strategii obsługi inwestorów zewnętrznych ze szczególnym uwzględnieniem inwestorów dużych,
- Niedostateczna podaż wolnych terenów inwestycyjnych, będących własnością miasta,
- Brak terenów inwestycyjnych oraz uzbrojenia na posiadanych terenach inwestycyjnych.

3. Obserwowane trendy

Punktem wyjścia dla opracowania scenariusza rozwojowego była analiza kierunku i tempa zmian podstawowych wskaźników rozwoju miasta. Źródłem danych historycznych na temat miasta była statystyka publiczna, w tym głównie Bank Danych Regionalnych Głównego Urzędu Statystycznego, za którym podane zostały informacje w poniższej tabeli.

Kluczowe znaczenie przy interpretacji wybranych wskaźników dostępnych dla miasta miał charakter (rosnący/malejący) oraz dynamika zmian analizowanych wskaźników.

Poziom wyjściowy i poziom docelowy przy interpretacji danych miał znaczenie uzupełniające. Oznacza to, że jeżeli w mieście X w roku bazowym było 50 podmiotów na 1 000 mieszkańców, a w ostatnim roku już 70, wówczas zjawisko to interpretowane było jako pozytywne, niezależnie od faktu, że średnia krajowa w tym względzie wynosi 98. Poziom docelowy był, za każdym razem, kiedy było to potrzebne, odpowiednio komentowany. Jeżeli w mieście Y odsetek wydatków inwestycyjnych w całości budżetu jednostki samorządu terytorialnego w roku bazowym wynosił 40% i spadł do 30%, w ostatnim roku dla którego prowadzona jest analiza, wówczas spadek ten zinterpretowany został negatywnie, ale dodawany był komentarz, że nawet po okresie spadków poziom inwestycyjności budżetu jest wysoki.

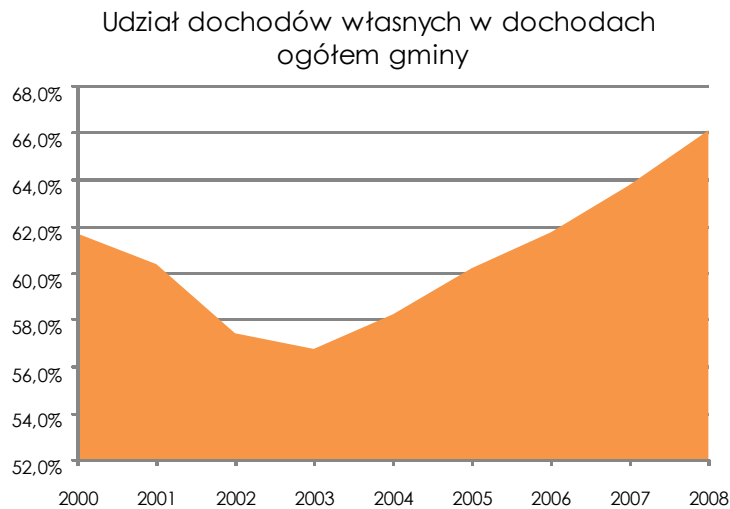
Zgodnie z przyjętą metodologią, analizie poddano dziewięć czynników za lata 2000-2008. Podstawowe dane prezentuje tabela:

Wskaźnik	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Stan ludności	73 538	73 148	72 661	72 032	71 402	70 845	70 395	69 935	69 524
Stan ludności w wieku 6-15 (okres szkolny)	8 497	8 191	7 807	7 528	7 181	6 902	6 648	6 352	6 078
Wskaźnik bezrobocia w mieście jako % wskaźnika dla województwa łódzkiego	b.d.	b.d.	b.d.	106%	102%	101%	105%	89%	108%
Relacja dochodów budżetowych gminy na jednego mieszkańca w stosunku do średniej wojewódzkiej	b.d.	b.d.	63,8%	69,3%	70,3%	68,1%	62,9%	66,2%	72,2%
Udział majątkowych wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem	18,8%	19,8%	18,3%	10,0%	11,8%	9,2%	6,3%	8,3%	18,4%
Udział dochodów własnych w dochodach ogółem	61,7%	60,4%	57,4%	56,8%	58,3%	60,2%	61,7%	63,7%	66,1%
Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1 000 mieszkańców	99,4	106,9	111,8	117,7	121,8	124,5	121,5	121,8	122,3
Odsetek mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej	b.d.	b.d.	92,4%	92,4%	92,5%	92,8%	92,8%	92,9%	92,9%
Odsetek mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej	b.d.	b.d.	79,3%	79,4%	79,8%	80,3%	80,4%	80,5%	80,6%

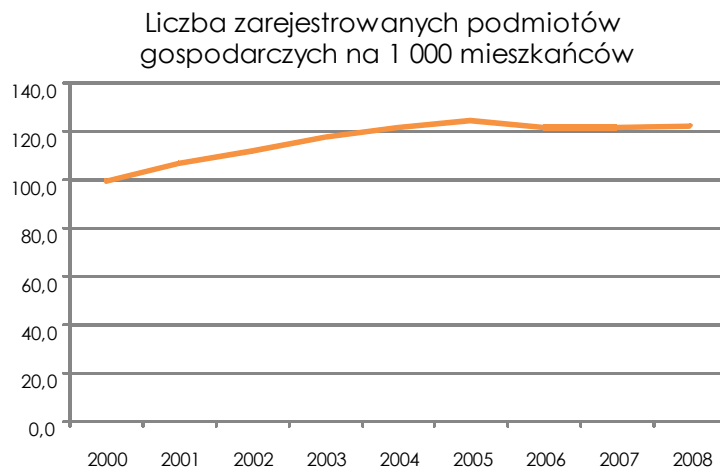
Spśród danych historycznych zwraca uwagę kilka czynników – które wszystkie można uznać za bardzo pozytywne. Są to m.in.:

- + Wysoki poziom dochodów własnych w dochodach ogółem Pabianic. W 2003 r. widoczne było obniżenie poziomu wskaźnika do niespełna 57%, jednak już w 2008 r. odnotowano 66%, czyli w granicach średniej dla gmin miejskich województwa łódzkiego. Wysoki poziom dochodów własnych daje szansę na realizację przez Miasto kolejnych inwestycji lub też zapewnienia wkładu własnego w projektach inwestycyjnych dofinansowanych np. z funduszy UE. Poziom wskaźnika dochodów własnych przedstawia rysunek nr 1.
- + wyraźny wzrost liczby przedsiębiorstw w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców, wynoszący w 2008 r. ponad 122, liczba ta jest wyższa zarówno od średniej krajowej wynoszącej 98 podmiotów na 1 000 mieszkańców jak i średnią dla gmin miejskich województwa łódzkiego, wynoszącą około 115 (por. rys. nr 2);

Rys. nr 1.



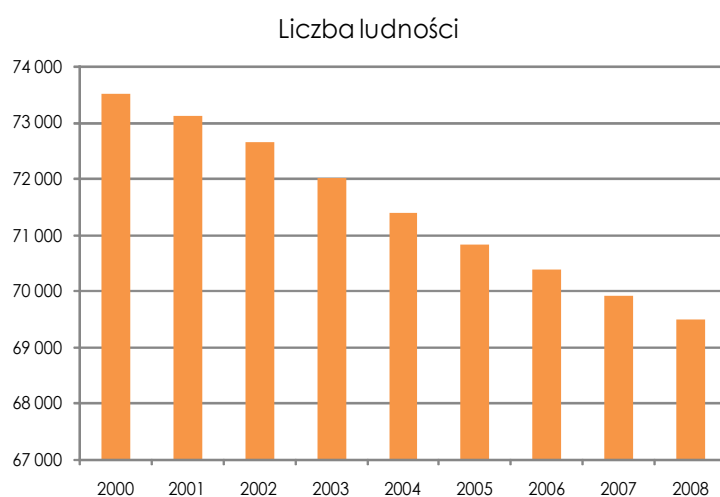
Rys. nr 2.



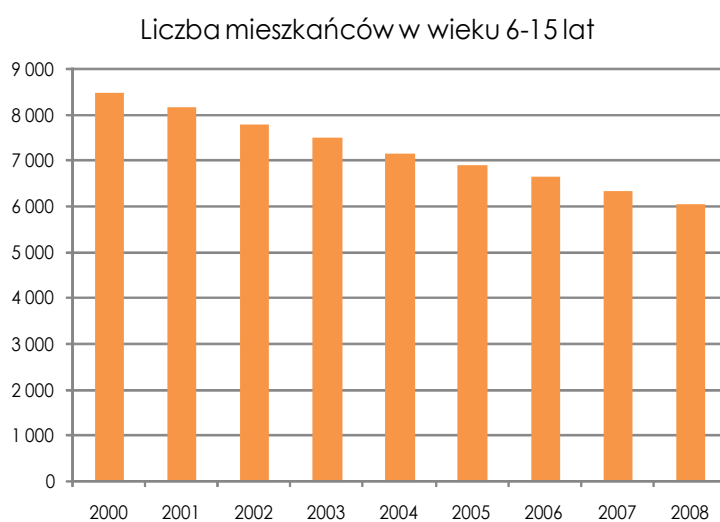
Do głównych zjawisk negatywnych w mieście zaliczamy:

- ogólny spadek liczby mieszkańców, którego tempo (5% w okresie analizy) nie jest jednak bardzo duże (pokrywa się ze średnią dla wszystkich gmin miejskich województwa łódzkiego), co pozwala na relatywnie spokojne obserwowanie tego negatywnego zjawiska, będącego problemem ogólnopolskim; (rysunek nr 3)
- bardzo szybki spadek liczby dzieci w wieku szkolnym – z 8 497 w roku 2000 do 6 078 w roku 2008. Tak wyraźny spadek (o prawie 29%) może mieć kluczowe znaczenie dla gospodarki lokalnej. Tempo spadku obserwowanego w latach ubiegłych obrazuje rysunek nr 4.

Rys. nr 3.



Rys. nr 4.



Dane historyczne zostały przedstawione na posiedzeniu Grupy ds. Scenariuszy Rozwojowych i stały się punktem wyjścia do pozycjonowania Miasta w oparciu o analizę SWOT

4. Pozycjonowanie miasta w oparciu o analizę SWOT

Na spotkaniu Grupy ds. Scenariuszy Rozwojowych (GSR) w Urzędzie Miejskim w Pabianicach w dniu 1 marca 2010 opracowano analizę SWOT dla miasta. Przedstawiciele społeczności lokalnej, wraz z facylitatorem z ramienia PAG Uniconsult, w oparciu o przygotowane wcześniej zestawy uniwersalnych mocnych i słabych stron miasta oraz szans i zagrożeń dla jego funkcjonowania i rozwoju, dokonali podstawowej charakterystyki miasta. Każdą z cech ocenili w skali otwartej jako atut lub czynnik negatywny.

Przy interpretacji wskazanych przez lokalne środowiska cech wewnętrznych i zewnętrznych miasta należy mieć na uwadze, iż różne cechy mogą mieć w różnych miejscach odmienny wydźwięk. Coś co jest silną stroną jednego miasta, może być słabą stroną innego. Dla przykładu, tereny chronione w mieście nastawionym na turystykę, położone z dala od aglomeracji będą uznawane za atut. Mało tego, ta sama cecha może być rozpatrywana jako silna i słaba strona. Dotyczy to np. poziomu bezrobocia, które jest poważnym problemem społecznym, a jednocześnie, przy odpowiedniej strukturze, może być silną stroną w oczach potencjalnych inwestorów. Uwaga ta dotyczy także szans i zagrożeń. Tu szczególnie duże znaczenie mają działania o charakterze administracyjnym. Przykładem może być kwestia wzrostu znaczenia jakości i gospodarki opartej na wiedzy. Jest to niewątpliwa szansa dla miast, w których występuje znaczny odsetek osób dobrze wykształconych, innowacyjnych firm i prężnych ośrodków naukowo-dydaktycznych. Dla miasta bazującego na przemysłach tradycyjnych może to jednak być pewnym zagrożeniem. Wskazania w scenariuszu są efektem indywidualnej analizy każdej cechy dokonanej przez przedstawicieli środowisk lokalnych.

W zakresie czynników wewnętrznych zgodzono się, iż znaczną przewagę mają silne strony (wynik +30), poniżej przedstawiono najważniejsze silne i słabe strony miasta:

Silne strony (łącznie 50 punktów):

- + Odległość od szlaków komunikacyjnych,
- + Odległość od ważnych ośrodków miejskich
- + Odległość od ośrodków administracyjnych i akademickich
- + Istnienie na terenie miasta obszarów chronionych
- + Niewystępowanie na terenie miasta uciążliwego przemysłu
- + Położenie w zurbanizowanym obszarze gospodarczym
- + Aktywność gospodarcza społeczeństwa lokalnego
- + Sieci: drogowa, wodociągowa, kanalizacyjna, elektryczna, gazowa
- + Zaplecze edukacyjne i kulturalne
- + Sieć teleinformatyczna
- + Organizacja administracji lokalnej
- + System wspierania inicjatyw mieszkańców
- + Specjalne inicjatywy rozwojowe
- + Inicjatywy: społeczne, kulturalne, gospodarcze
- + Struktura wykształcenia społeczności lokalnej
- + Szczególne zasoby ludzkie
- + Bilans gospodarki wodnej
- + Struktura podmiotów gospodarczych
- + Tradycje gospodarcze
- + Koncentracja na konkretnych branżach

- + Zaplecze dla rozwoju przedsiębiorczości (instytucje, banki itd.)

Słabe strony (łącznie 20 punktów):

- Potencjał środowiska naturalnego w kontekście rozwoju turystyki
- Wolne tereny inwestycyjne w kontekście planu zagospodarowania przestrzennego
- Struktura terenów miasta
- Popyt wewnętrzny (zasobność społeczeństwa)
- Stan gospodarki lokalowej
- Struktura wiekowa społeczności lokalnej
- Ruch ludności
- Grunty inwestycyjne
- Szczególne zasoby naturalne (złoża, wody geotermalne, drewno itd.)
- Powiązanie gospodarki lokalnej z profilem regionu

Niżej, choć również bardzo wysoko, oceniono natomiast czynniki zewnętrzne, które determinują rozwój miasta, choć ono samo nie ma na nie większego wpływu. Tutaj łączna ocena wyniosła +10, co wskazuje na bardzo wyraźną przewagę szans nad zagrożeniami. Szczegółowe zestawienie głównych szans i zagrożeń przedstawiono poniżej:

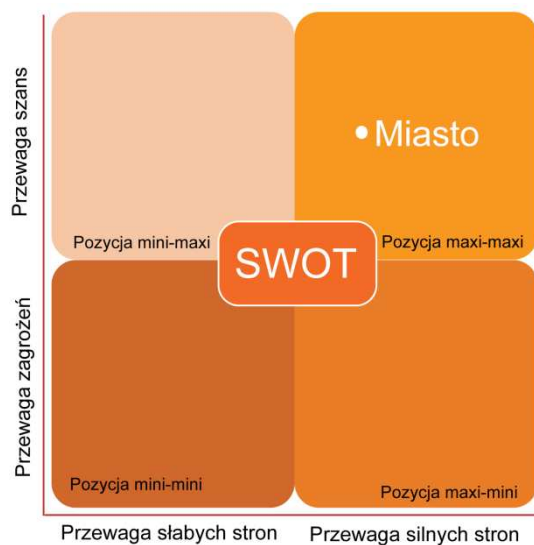
Szanse (łącznie 24 punktów)

- + Wprowadzenie reformy służby zdrowia oraz szkolnictwa
- + Spadek obciążeń podatkowych
- + Środki na inwestycje publiczne oraz prywatne z budżetu UE
- + Czynniki o charakterze globalnym
- + Społeczne programy wsparcia
- + Wzrost znaczenia postaw obywatelskich
- + Spadek przestępczości
- + Rozwój społeczeństwa informacyjnego
- + Rozwój gospodarki opartej na wiedzy
- + Wzrost znaczenia jakości i technologii
- + Nowe technologie do wykorzystania w gospodarce komunalnej

Zagrożenia (łącznie 14 punktów)

- Wprowadzenie reformy służby zdrowia oraz szkolnictwa
- Zmiany w systemie finansowania samorządów
- Zmiany przepisów dotyczących zagospodarowania przestrzennego
- Spadek zamożności mieszkańców
- Polaryzacja ekonomiczna społeczeństwa
- Ogólnokrajowe czynniki demograficzne

W efekcie, bilans szans i zagrożeń to +10 zaś bilans silnych i słabych stron to +30. Pozycja miasta Pabianice kształtuje się zatem następująco:



5. Scenariusze rozwojowe do 2020 roku

Ostatnim etapem tworzenia scenariuszy rozwojowych było modelowanie trendów badanych cech w zależności od wyników analizy SWOT. Najprościej, przyjętą zasadę modelowania trendów można zamknąć w sformułowaniu: „Im lepszy wynik analizy SWOT tym bardziej optymistyczne założenia dla trendów”. Trend wykładniczy wynikający z danych historycznych został przyjęty jako wariant podstawowy². Na etapie wzoru określającego relacje pomiędzy poszczególnymi latami prognozy było – w zależności od wyników analizy SWOT odejmowane lub dodawane było 5 lub 10%.

Trend wynikający z danych historycznych był zatem korygowany *in plus* lub *in minus*. Jeśli bowiem z analizy SWOT wynikało, że sytuacja miasta jest niekorzystna, to uzasadnione jest przewidywanie pogarszania się sytuacji w odniesieniu do badanych cech (np. jeszcze szybszy spadek liczby mieszkańców lub spadek dochodów subwencji itd.). Jeśli natomiast wynik analizy SWOT wskazywał na dobrą sytuację wewnętrzną (przewaga silnych stron) oraz szanse stwarzane przez czynniki zewnętrzne (przewaga szans), to uzasadnione jest przewidywanie odwrócenia negatywnych trendów lub pogłębienia trendów pozytywnych.

Scenariusze rozwoju sytuacji w mieście oparte są o analizę statystyczną danych historycznych, zatem ekstrapolują one zjawiska zachodzące w przeszłości. W odniesieniu do większości cech jest to wysoce uzasadnione postępowanie. W kilku jednak przypadkach można mówić o przewidywanych zjawiskach zewnętrznych, które wpłyną na zmianę lub odwrócenie trendu. Przypadki takie były odpowiednio komentowane.

Analizując przedstawione scenariusze należy mieć świadomość, iż nie jest to ani wskazanie celów, ani nawet precyzyjne zobrazowanie przyszłości. Scenariusze rozwojowe pokazują co może się wydarzyć w mieście, jeśli zostaną zachowane dotychczasowe trendy – tak pozytywne, jak i negatywne.

Umiejscowienie miasta Pabianice w analizie SWOT w pozycji maxi-maxi sprawiło, iż do dalszej analizy przyjęto warianty według następującego klucza:

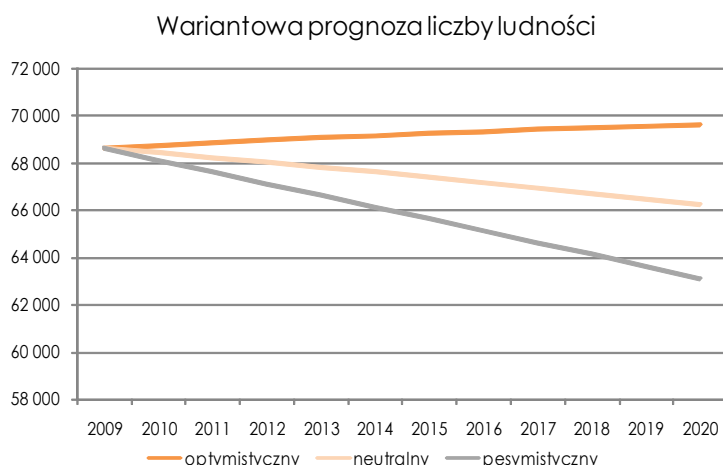
- Wariant optymistyczny – trend wynikający z danych historycznych plus 10%
- Wariant neutralny – trend wynikający z danych historycznych plus 5%
- Wariant pesymistyczny – trend wynikający z danych historycznych

5.1. Zjawiska demograficzne

Spadek liczby mieszkańców jest zjawiskiem powszechnym w większości jednostek samorządu terytorialnego w Polsce. Zjawisko to dotyka silnie także obszary miejskie, gdzie poza ujemnym przyrostem naturalnym notowane jest dodatkowo niekorzystne saldo migracji. Nie może zatem dziwić, iż w mieście Pabianice prognozowany jest spadek liczby mieszkańców w wariantach pesymistycznym i neutralnym, a niewielki wzrost – tylko w wariantach optymistycznym. Tempo spadku nie jest jednak tak duże, jak w wielu innych gminach w województwie łódzkim. Prognozy w tym zakresie prezentuje rysunek nr 5.

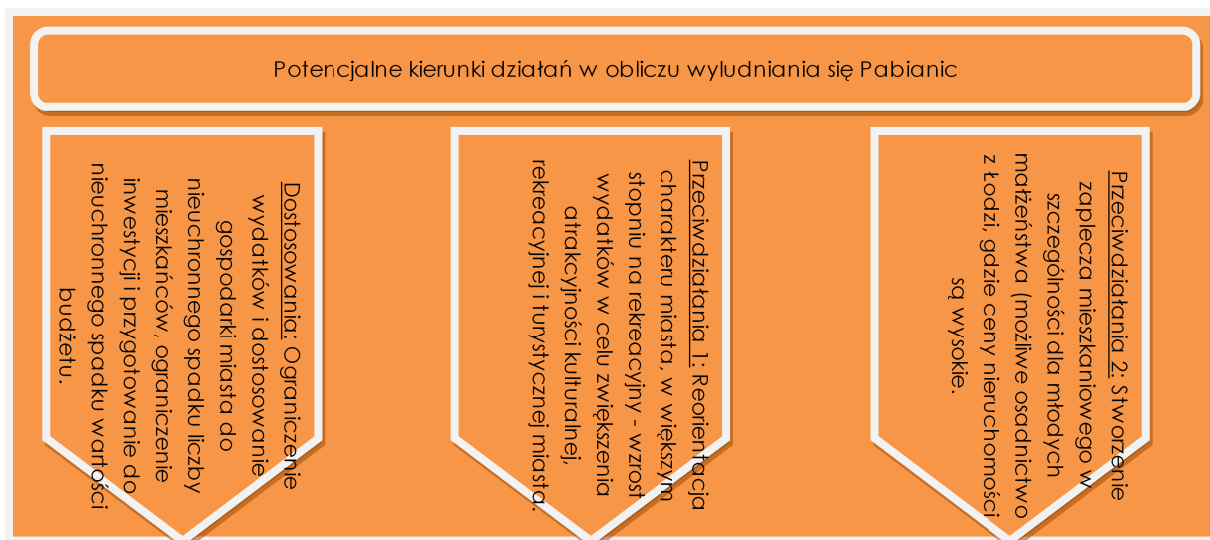
² Wyjątek od tej zasady stanowią projekcje wskaźników demograficznych, które zostały oparte na prognozie demograficznej dla województwa łódzkiego przygotowanej przez GUS oraz wskaźnika przewidywanej wielkości części oświatowej subwencji ogólnej, który został obliczony metodą złożoną uwzględniającą prognozę wielkości subwencji na ucznia oraz liczby uczniów.

Rys. nr 5.



Jak widać na rysunku, w wariantcie pesymistycznym, wynikającym wprost z trendów historycznych oraz prognozy demograficznej dla województwa łódzkiego przygotowanej przez GUS, w mieście w roku 2020 mieszkać będzie około 63 000 osób, wariant optymistyczny wskazuje jednak na 69 600 osób. Wariant neutralny, pośredni, wskazuje na nieco ponad 66 200 mieszkańców. Pamiętając, iż liczba ludności w roku 2000 wynosiła ponad 73 500 osób, spadek przewidywany należy uznać za znaczący. Miasto z całą pewnością dotkną negatywne zjawiska z tym związane, takie jak spadek dochodów liczonych od liczby mieszkańców, spadek zapotrzebowania na wybrane media a więc dłuższy czas zwrotu kosztów inwestycji itd. Skutki te nie powinny jednak być wyraźnie większe niż przeciętnie dla gmin miejskich w województwie łódzkim.

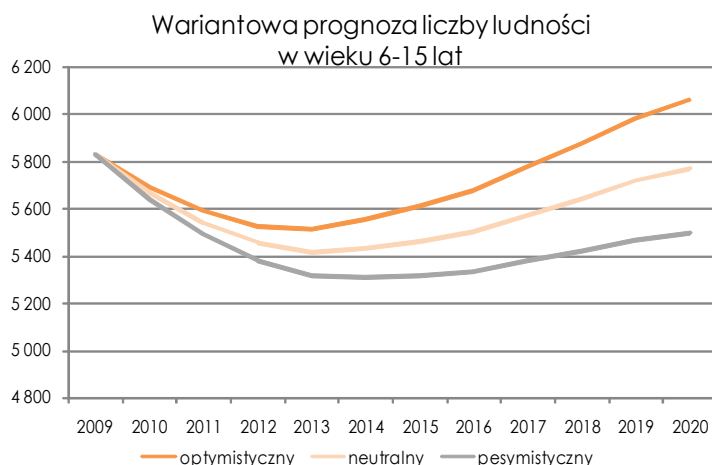
Zestaw możliwych reakcji na pogłębiające się ograniczenie liczby mieszkańców jest ograniczony. Tendencje migracyjne i spadek przyrostu naturalnego to zjawiska ogólnoeuropejskie. Miasto posiada jednak pewne, ograniczone pole reakcji.



Niekorzystnie wyglądają także scenariusze rozwojowe w odniesieniu do liczby dzieci w wieku szkolnym. Tutaj, przewidywane tempo spadku jest większe i skutki będą zdecydowanie bardziej niebezpieczne. Zgodnie z obserwowanymi cyklami dotyczącymi fal poziomu dzieciństwa, od roku 2013 można spodziewać się wyhamowania notowanego w latach 2000 - 2008 i przewidywanego aż do 2012 roku ogromnego tempa spadku liczby dzieci. Natomiast we wszystkich wariantach, liczba ta od roku 2014 będzie wzrastać, jednak w najbardziej optymistycznym, w roku 2020 (6 064 uczniów) daleko odbiega od stanu z 2000 r. (8 497 uczniów), zbliży się jedynie do stanu z 2008 r. kiedy już trwała tendencja spadkowa. Należy pamiętać, iż tak szybki i gwałtowny spadek, nawet okresowy, pociągnie za sobą bardzo ważne zmiany w gospodarce miasta – koszt utrzymania zaplecza edukacyjnego będzie finansowany ze zdecydowanie mniejszej subwencji oświatowej. Dodatkowo, konieczne będzie pilne wdrożenie planu restrukturyzacji zatrudnienia i podjęcie

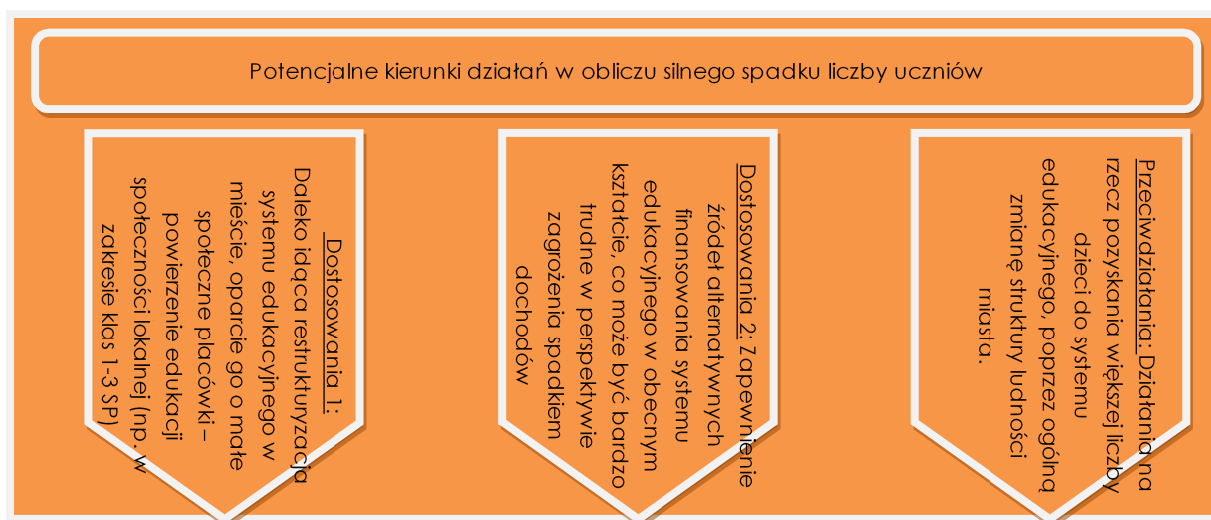
decyzji o długofalowej polityce wobec rzeczowych składników majątku edukacyjnego (obiekty szkolne, poszczególne sale itd.). Jest to o tyle kluczowa kwestia, że spadek liczby dzieci wpływa wprost na spadek dochodów miasta, zaś nie przekłada się w porównywalnym stopniu na spadek kosztów edukacji. Szczegółowe scenariusze rozwojowe prezentuje rysunek nr 6.

Rys. nr 6.



Należy podkreślić, że zjawiska demograficzne są najbardziej podatne na utrzymanie trendu. Tutaj trudno jest sobie wyobrazić czynniki zewnętrzne, które mogłyby trend odwrócić w perspektywie najbliższych 10 lat. Nawet np. znacząca inwestycja przemysłowa w mieście niekoniecznie wpłynęłaby na znaczny wzrost liczby mieszkańców, a już raczej na pewno nie wpłynęłaby na odwrócenie czy zatrzymanie prognozowanego tempa spadku liczby dzieci w wieku szkolnym do roku 2013.

Reakcja na spadek liczby dzieci w wieku szkolnym jest niezbędna, bez przystosowania systemu do zmniejszonej liczby dzieci, miasto kryzys finansów publicznych. Warto zaznaczyć, iż już teraz część oświatowa subwencji ogólnej starcza tylko na pokrycie 76% wydatków na edukację w mieście. Zdefiniowano następujące możliwe scenariusze reakcji:

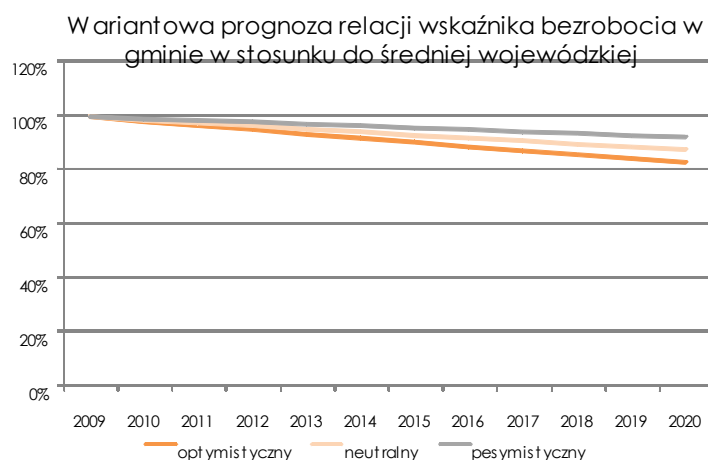


5.2. Zjawiska gospodarcze

W perspektywie średniookresowej należy spodziewać się niejednoznacznych zjawisk gospodarczych. Wynikają one jednak głównie z tendencji makroekonomicznych, a tylko nieznacznie zależą od uwarunkowań lokalnych.

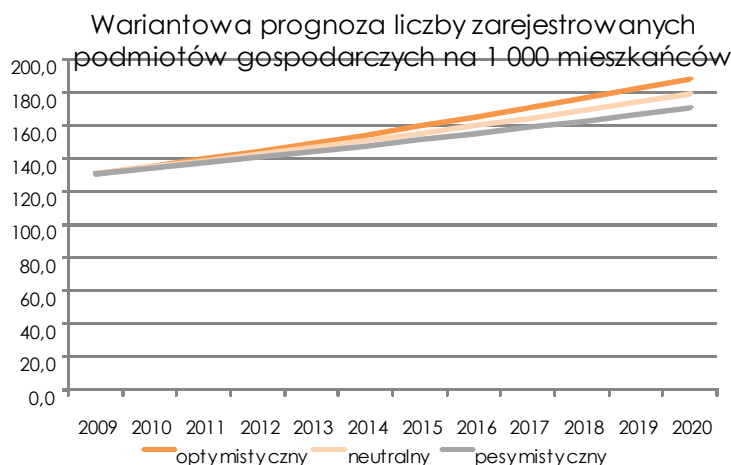
Pierwszym zjawiskiem, którego należy się spodziewać będzie ustabilizowanie się a następnie spadek wskaźnika bezrobocia w Mieście w stosunku do średniej wojewódzkiej. W wariancie pesymistycznym w 2020 r. wskaźnik bezrobocia dla Miasta Pabianice będzie utrzymywał się mniej więcej na poziomie 92% średniej wojewódzkiej, zaś w wariancie neutralnym i wariancie optymistycznym spadnie do 82-87%). Taka prognoza oznacza realną szansę na relatywny spadek bezrobocia w najbliższym okresie. Pamiętajmy, że analizowany wskaźnik odnosi się do średniej wojewódzkiej. Tempo spadku oraz różnice pomiędzy scenariuszami prezentuje rysunek nr 7.

Rys. nr 7.

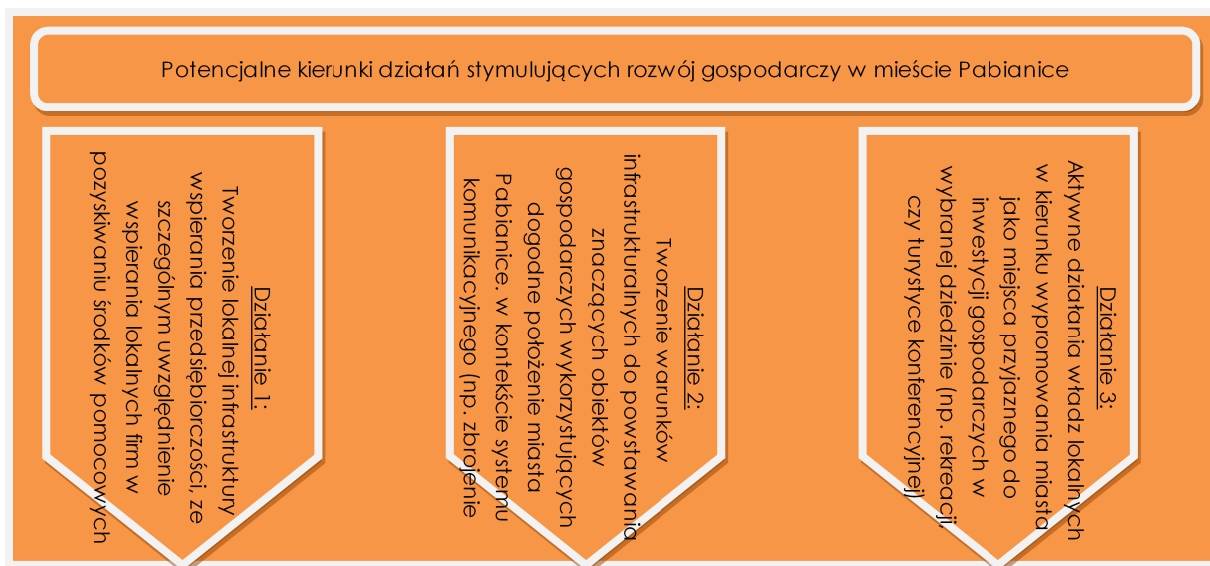


Drugim, równie pozytywnym zjawiskiem, jakiego należy spodziewać w mieście, a które jest ściśle powiązane z możliwym spadkiem bezrobocia, jest wzrost liczby przedsiębiorstw w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców. Wzrost ten będzie spowodowany zarówno wzrostem bezwzględnej liczby przedsiębiorstw, jak też spadkiem liczby mieszkańców. Te dwa czynniki pozwolą do roku 2020 na osiągnięcie wartości wskaźnika na poziomie 170 - 188. Już w 2008 r. wskaźnika był na poziomie powyżej obecnej średniej dla gmin miejskich województwa łódzkiego (115 podmiotów na 1 000 mieszkańców). Pamiętać jednak należy, iż średnia ta także będzie rosła w skali regionu. Przewidywane zmiany w aktywności gospodarczej społeczności lokalnej są zatem znaczne. Trudno jednak oczekiwać, że staną się one motorem trwałej poprawy sytuacji ekonomicznej mieszkańców. Pozytywne trendy są faktem, ale ich skala nie pozwala na przesadny optymizm. Szczegółowe przewidywania w zakresie liczby podmiotów na 1 000 mieszkańców prezentuje rysunek nr 8.

Rys. nr 8.



Reasumując, w zakresie gospodarki, przed miastem Pabianice stoją ważne wyzwania. Podstawowym będzie wpływanie na dalsze redukcję poziomu wskaźnika bezrobocia w relacji do średniej wojewódzkiej. Można spodziewać się pewnego ożywienia aktywności gospodarczej społeczności lokalnej. Aby stymulować pozytywne zjawiska gospodarcze i zwiększać ich tempo, Miasto może podjąć aktywne działania prorozwojowe.



5.3. Budżet i gospodarka komunalna

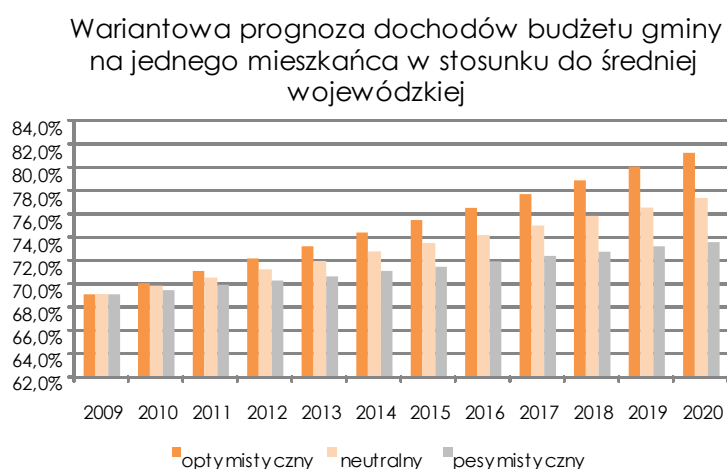
Zadaniem dużo trudniejszym jest prognozowanie zjawisk w zakresie gospodarki jednostki samorządu terytorialnego. Tutaj może wystąpić bardzo wiele czynników niezależnych i wymykających się analizie trendu. Pierwszym z takich czynników jest wdrażana właśnie nowelizacja Ustawy o finansach publicznych oraz zmiany w systemie finansowania gmin. Nie zmienia to jednak faktu, iż pewne procesy mogą zachodzić dalej w skali zbliżonej do skali dotychczasowej. Bardzo ciekawych wniosków dostarcza analiza trendów w zakresie udziału wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem. Można przewidywać, iż – podobnie jak miało to miejsce w latach ubiegłych – trend w tym zakresie nie będzie miał charakteru liniowego. Okresy większej aktywności inwestycyjnej będą przeplatały się z okresami braku inwestycji. Jest to zjawisko naturalne. Każdy wysiłek inwestycyjny musi być poprzedzony akumulacją środków, a po nim następuje przeważnie okres spłaty powstałych w jego wyniku zobowiązań.

Niepokoici natomiast prognozowany spadek poziomu wydatków inwestycyjnych do poziomu w 2020 poniżej tego z 2008 r. (18%), kiedy wskaźnik dla gmin miejskich województwa łódzkiego wynosił 20,5%. Spadek liczby mieszkańców, spadek liczby dzieci w szkołach, to czynniki, które

będą wpływały na zmniejszenie się dochodów. Koszty bieżące mają przeważnie charakter trudno redukowalny, stąd jest ryzyko, że ewentualne cięcia wydatków dotkną w pierwszej kolejności inwestycji. Dlatego można oczekiwać spadku wydatków na inwestycje. Nawet przy założeniu silnego dofinansowania, poziom budżetu inwestycyjnego może nie wystarczyć na pokrycie kosztów niekwalifikowanych oraz udziału własnego w bardzo ambitnym planie inwestycji.

Kluczowe znaczenie dla gospodarki budżetowej będą miały zmiany w wartości dochodów budżetowych i poziomie zadłużenia (ze względu szpital w stanie likwidacji). Na przestrzeni ostatnich 8 lat wartość budżetu rosła. Było to jednak zjawisko powszechne dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego. Analiza danych historycznych pokazuje, że pomimo wzrostów i spadków, relacja dochodów miasta Pabianice na jednego mieszkańca do średnich dochodów wszystkich gmin na jednego mieszkańca w całym województwie zmieniała się tylko nieznacznie, wykazując się tendencją wzrostową, jednak poniżej wskaźnika dla województwa. Można się spodziewać, że tendencja ta utrzyma się w najbliższych latach. Różnice pomiędzy scenariuszem optymistycznym a pesymistycznym zamykają się w przedziale 74-81%. Prognozy w tym zakresie obrazuje rysunek nr 9.

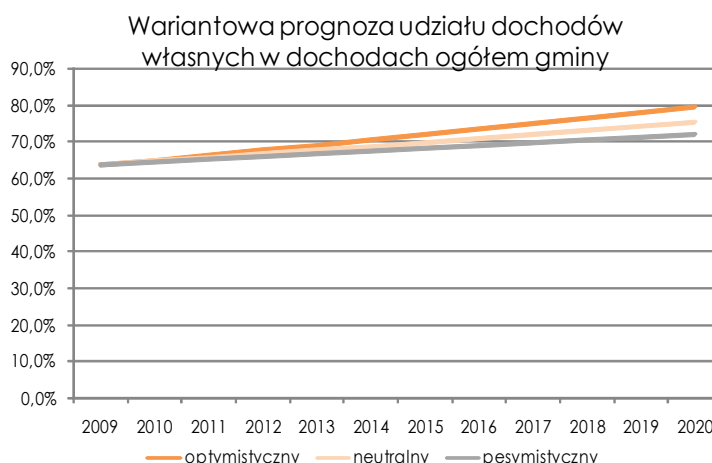
Rys. nr 9.



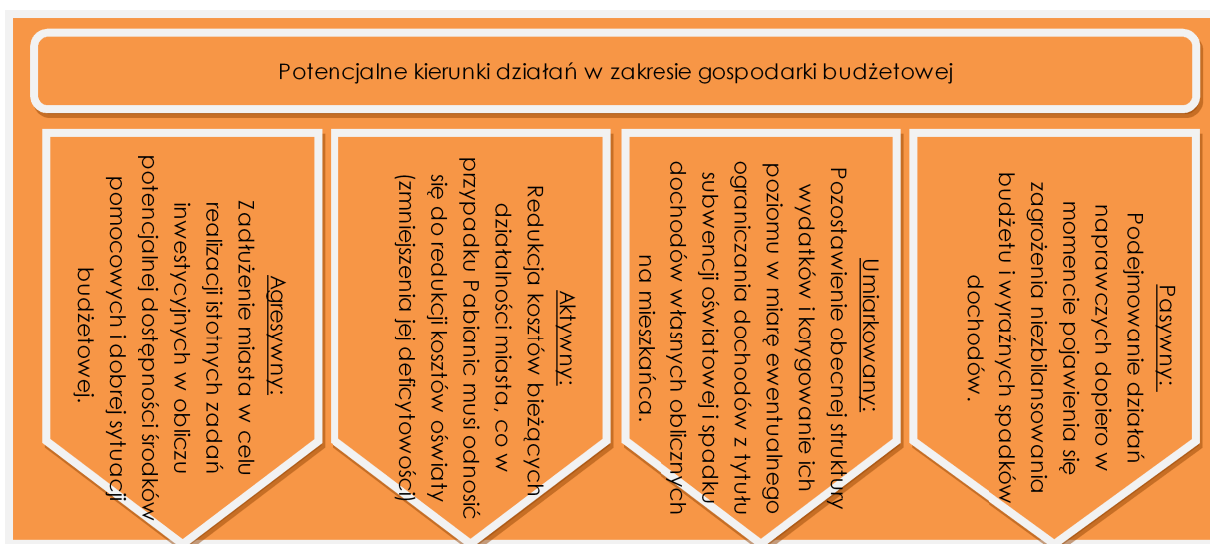
Wzrost dochodów gminnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca może wiązać się ze wzrostem udziału dochodach własnych w ogóle dochodów miasta. Już teraz dochody własne stanowią 66% całości budżetu miasta Pabianice. W perspektywie roku 2020 można oczekiwać dalszego wzrostu do poziomu około 72-79%. Szczegóły w tym zakresie prezentuje rysunek nr 10.

Wzrost ten może być spowodowany w znacznej mierze spadkiem wartości przychodów obcych – głównie subwencji. W świetle obserwowanych zjawisk demograficznych i ekonomicznych spadek ten nie może dziwić, jednak w przypadku dalszego zmniejszania się subwencji (przede wszystkim jego części oświatowej) budżet może zacząć się niebezpiecznie kurczyć. Taka ewentualność powinna być brana pod uwagę przy formułowaniu planów inwestycyjnych. Dochody własne są bez wątpienia źródłem najbardziej stabilnym – choć także podatnym na czynniki makroekonomiczne.

Rys nr 10.



Obserwowane tendencje wskaźników budżetowych powinny skłaniać władze lokalne do podjęcia wysiłku na rzecz restrukturyzacji finansów. Najbliższe lata mogą przynieść niekorzystne zjawiska w tym zakresie. Dlatego, szczególnie ważne jest przygotowanie gospodarki gminnej na spadek dochodów z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej. Miasto posiada pewne możliwości przeciwdziałania niekorzystnym zjawiskom.

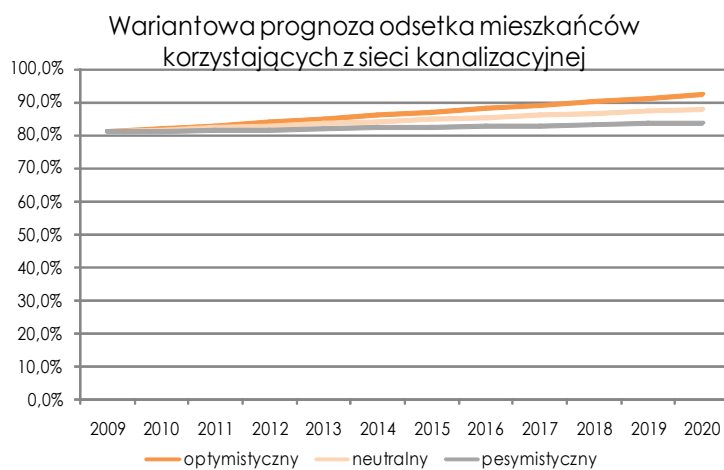


Oddzielną kwestię stanowi zagadnienie rozwoju sieci medialnych w mieście. Bardzo dobrze rozwinięta jest zarówno sieć wodociągowa, jak i kanalizacyjna. Korzysta z niej odpowiednio: 93 i 80%, a więc praktycznie większość zainteresowanych. Podłączanie nowopowstałych budynków, osiedli może następować w ramach bieżącego wysiłku inwestycyjnego. W najbliższym czasie będzie realizowana modernizacja sieci wodociągowej oraz bieżące podłączenia nowych taczy, np. ul. Dereniowa i Miodowa. W przeciągu 5-6 lat miasto planuje osiągnąć 96% wskaźnik zaopatrzenia w sieć wodociągową i 95% w sieć kanalizacyjną (pozyskane 75 mln zł. z Funduszu Spójności). Oznacza to, że kosztowne inwestycje polegające na budowie sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, zostały już zrealizowane, a wysiłek finansowy – poniesiony przez Pabianice. Tak więc władze Pabianic mogą skupić się na innych działaniach, służących podnoszeniu jakości życia mieszkańców i zwiększaniu atrakcyjności inwestycyjnej miasta. Jednak nie będzie to takie proste, ze względu na fakt konieczności przejęcia długu miejskiego szpitala. Obsługa zadłużenia w skali roku to ok. 105 mln zł., natomiast budżet miasta to ok. 130 mln zł. Jeśli Miasto dostanie dofinansowanie (o które się ubiega) na obsługę długu, przejmie szpital i nadal będzie realizowało inwestycje na rozwój. Jeśli natomiast nie otrzyma dofinansowania lub otrzyma mniej niż połowę wartości, to wszystkie strategiczne inwestycje miasta na kilka lat zostaną całkowicie wstrzymane. (rys. 11 i 12)

Rys nr 11.



Rys nr 12.



6. Podsumowanie

Reasumując, w mieście Pabianice można spodziewać się następującego rozwoju sytuacji społeczno-gospodarczej:

1. Spadać może liczba mieszkańców – będzie to spadek na poziomie średnim dla województwa łódzkiego i gmin miejskich. Nie doprowadzi on do katastrofy demograficznej w ciągu najbliższych 10 lat, ale da się odczuć w gospodarce miasta.
2. Do roku 2013 spadać będzie liczba uczniów w szkołach gminnych. Jednocześnie, proporcjonalnie spadnie wartość subwencji oświatowej, a koszty funkcjonowania systemu oświatowego pozostaną na tym samym poziomie, co będzie pogłębiało deficytowość edukacji w budżecie miasta lub zaowocuje trudną restrukturyzacją. Sytuacja w tym zakresie może poprawić się nieco po 2014 r., kiedy to przewidywany jest wzrost liczby uczniów. Należy jednak z całą mocą podkreślić, iż zatrzymanie spadku nie rozwiąże problemu finansowania oświaty, gdyż w świetle dostępnych dziś danych nie należy spodziewać się powrotu liczby uczniów do poziomu obecnego.
3. Wzrastać będą dochody budżetowe. W coraz większym stopniu będą one jednak uzależnione od dochodów własnych, gdyż, w świetle spadku liczby uczniów, dochody zewnętrzne mogą zacząć spadać. Co istotne, dochody na jednego mieszkańca wciąż pozostaną na poziomie poniżej 100% średniej dla województwa, co plasować będzie Miasto (jako jednostkę samorządu terytorialnego) w grupie biedniejszych (poniżej średniej dla województwa łódzkiego).
4. Kluczowe znaczenie w perspektywie pogorszenia się stopnia samofinansowania edukacji (obecnie zaledwie 76%) ma uchronienie budżetu przed ograniczaniem majątkowych wydatków inwestycyjnych. Dzisiaj ten poziom jest już poniżej średniej dla województwa i, niestety prognozy przewidują jego znaczny spadek. Pogorszenie się stopnia samofinansowania edukacji może stanowić istotne zagrożenie dla inwestycji. Ponadto wpływ na to będą miały aktualne problemy finansowej, jak np. konieczność przejęcia długu miejskiego szpitala.
5. Należy oczekiwać dalszego spadku relatywnego wskaźnika bezrobocia do około 82-92% w 2020 roku. Wskaźnik bezrobocia spadnie do poziomu niższego niż w województwie łódzkim.
6. Można oczekiwać ożywienia aktywności gospodarczej mieszkańców i wzrostu liczby podmiotów na 1000 mieszkańców. Miasto Pabianice już dzisiaj może poszczycić się tym wskaźnikiem na poziomie powyżej średniej dla gmin miejskich województwa, a prognozy są bardzo korzystne. Są więc podstawy zakładać, że prognozowany wzrost udziału w budżecie gminnym dochodów własnych będzie w znacznej mierze oparty o zwiększone dochody z udziału miasta w podatku dochodowym od osób prawnych.
7. Największe wydatki na budowę infrastruktury sieciowej zostały już przez miasto poniesione, a wypracowana nadwyżka finansowa, ewentualnie zdolność kredytowa, będzie mogła służyć realizacji innych zadań służących rozwojowi, pod warunkiem, że miasto upora się z bieżącymi problemami finansowymi związanymi z przejęciem długu miejskiego szpitala.